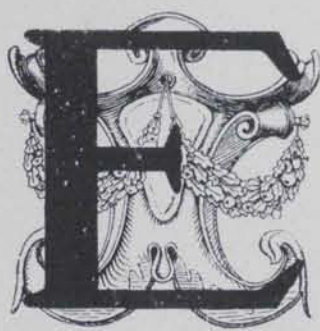

MEMÒRIA DE LA SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, donant compte dels treballs fets durant l'any 1927.

EN les memòries anteriors ens dolíem de la brevetat que forçosament havien de tenir i avui ens caldria dir el mateix. Sinó que les traves que de fora ens venien, amb l'intent de dificultar l'actuació de l'INSTITUT i àdhuc de causar-ne la desaparició, no han estat prou fortes per apagar la flama de l'esperit: les seccions de l'INSTITUT àdhuc mancades dels seus orgues de treball com, pel que es refereix a la secció H-A., els serveis de conservació i catalogació de Monuments, i d'Excavacions no han deixat de funcionar un instant ni han perdut la reputació adquirida a l'estranger. La manca de subvencions de les corporacions oficials ha estat suplerta amb el mecenatge dels particulars que ha permès que la publicació d'obres no restés interrompuda.

Una nova sèrie ha començat a aparèixer aquest any mercès a la Institució Patxot que en paga les despeses. Són les *Memòries* que venen a substituir amb avantatge la part d'articles de l'ANUARI, el qual d'ara endavant, per tal de reduir les seves proporcions que aviat haurien esdevingut excessives, quedarà limitat a la Crònica. Les Memòries publicades enguany són les següents: fasc. 1: Pere Pujol i Tubau, *L'Urna d'argent de Sant Ermengol, bisbe d'Urgell*; 2: A. Rubió i Lluch, *Paquimeres i Muntaner*; 3: J. Millàs i Vallicrosa, *Documents hebraics de jueus catalans*. Res no hem de dir del contingut de cada un d'aquests treballs, si no és remarcar l'esplendidesa amb què el Sr. Rafael Patxot i Jubert, ha volgut sufragar les despeses de la bella presentació: així el tercer dels susdits fascicles conté no menys que trenta tres reproduccions en fototípia d'altres tants documents hebraics. Així mateix, sufragats per la Institució Patxot, han començat els primers treballs de redacció del pròxim ANUARI que comprendrà diversos anys com ha calgut fer amb els que l'han precedit. Deixem encara d'esmentar, per haver-ho fet en la Memòria anterior, els treballs de preparació o d'estampació d'altres publicacions, alguna de les quals veurà la llum pública, amb tota seguretat, dintre el pròxim any 1928.

El mecenatge del Sr. Francesc Cambó farà també possible, a no trigar gaire, comptar amb altres dues obres-repertoris, el títol de les quals solament, indica la importància que tindran. L'una és un *Repertori de l'antiga literatura catalana*, degut al Sr. J. Massó Torrents, que hi ha treballat durant tota la seva vida. L'altra és el corpus de l'Arqueologia ibèrica de tota la Península, encarregada al Sr. Bosch

Gimpera amb la col·laboració d'altres arqueòlegs catalans. Cal esperar que els materials que s'estan aplegant per una i altra publicació podran ésser començats a imprimir en terme no massa llunyà.

Suara ens referíem a la vida exterior de l'INSTITUT. La Secció ha continuat essent representada a la Unió Acadèmica Internacional de Brussel·les a la qual podrem presentar ben aviat el primer fascicle de la *Forma Conventus Tarraconensis*, i al Comitè Internacional de Ciències Històriques, que enguany ha tingut la seva assemblea a la ciutat de Göttingen els dies 13 i 14 de Maig. Entre altres activitats que ara té entre mans el susdit C. I. C. H. i en les quals intervenen els representants de l'INSTITUT Srs. Nicolau d'Olwer i R. d'Alòs-Moner, aquest de la nostra secció, cal esmentar la publicació d'un gran Anuari Internacional de Bibliografia de Ciències Històriques; el nostre company de secció ha estat encarregat especialment de la part relativa a bibliografia hispànica. En la persona del seu President la Secció ha estat també representada al Congrès Arqueològic de França celebrat a Tolosa i al Congrès Internacional d'Estudis Bizantins celebrat a Belgrad el mes d'Abril. El Sr. Puig i Cadafalch, que fou cridat a presidir una de les Seccions, presentà una comunicació sobre *Els períodes successius de la influència bizantina, el primer art romànic, l'art mudèixar i les esglésies moldaves*. També hi assistí el Sr. Nicolau d'Olwer, el qual llegí una comunicació titulada *Un testimoni català del setge de Rodes en 1444*.

La Secció Històrico-Arqueològica, ha continuat tractant amb el Prof. J. A. Baxter, de la Universitat de Sant Andreu d'Escòcia, de la possible col·laboració de l'INSTITUT a la publicació dels registres de l'anti-papa Benet XIII. A aquest efecte el Secretari de la Secció ha redactat un dictamen, indicant quina hauria d'ésser, a judici de l'INSTITUT, l'abast de la publicació i com fora possible que la Secció hi col·laborés.

Les bones relacions amb el món savi, més enllà de les fronteres de la pàtria, han seguit intenses també pel que es refereix a l'intercanvi amb personalitats científiques de diverses nacions: entre elles hem de recordar especialment, per no haver estat abans d'ara en relació directa amb l'INSTITUT, el professor de la Universitat de Brussel·les M. Lucien-Paul Thomas, que en viatge d'estudi per la península ha estat el nostre hoste. De llavis del conegut hispanista belga sentirem paraules d'elogi per l'INSTITUT i les seves publicacions, alguna de les quals, com és ara *Les Pintures murals catalanes*, li fou de gran utilitat.

El canvi de publicacions ha augmentat amb les relacions establertes amb la Universitat de Jasi (Romania), amb el Bryn Mawr College (Bryn Mawr, Pensylvania) als Estats Units, The Medieval Academy of America (Cambridge, Mass.), Universidad Nacional de Córdoba, de la República Argentina, Académie des Beaux Arts (Paris), Escola Romanesa (Roma), i altres encara.

Ens és grat deixar consignat en aquesta *Memòria* que Mossèn Joan Tarré l'antic pensionat per l'INSTITUT per cursar els estudis de l'École Nationale des Chartes, ha terminat brillantment la seva carrera d'arxiver-paleògraf, després d'haver estat aprovada la seva tesi *Les sources de la législation ecclésiastique dans la province tarraconaise depuis les origines jusqu'à Gratien*.

No volem donar per acabada aquesta breu relació sense fer constar que la Secció Històrico-Arqueològica, tot i la desorganització dels serveis que li foren arrabassats, ha seguit exercint un cert control sobre bon nombre d'excavacions i sobre conservació de monuments. En les seves excavacions, tingudes gairebé sempre en forma que diríem catacumbària, no ha deixat d'impulsar iniciatives particulars i d'enterarse de les descobertes fetes a tots els indrets de Catalunya. Quan serà possible que l'ANUARI torni a aparèixer, hom veurà com l'activitat de la Secció ha estat més fecunda del que aparentment podria semblar.

La Secció es creu obligada a palesar el seu sentiment per la mort del seu l'il·lustre amic el Prof. Camille Enlart, savi arqueòleg, director del Museu del Trocadéro, al qual deu no poc la Història de l'Art Medieval Català.

Barcelona, 31 de desembre de 1927.—El President, J. PUIG I CADAVALCH.—El Secretari, FRANCESC MARTORELL.